

Utmaningar med funktionsnedsättningar

Recenserad bok: Vuxna människor med funktionsnedsättningar.

En kunskapsöversikt

Författare: Ulrika Hallberg och Lillemor R-M Hallberg

Förlag: Studentlitteratur, Lund (182 sidor), 2015.

Inom funktionshinderområdet har det nu utkommit en ny bok om livsförhållanden för vuxna personer med olika funktionsnedsättningar. Boken *Vuxna människor med funktionsnedsättningar. En kunskapsöversikt* är författad av de båda forskarna och lärarna Ulrika Hallberg och Lillemor R-M Hallberg som under lång tid varit verksamma inom området. Författarnas bakgrunder inom olika ämnen skapar en god möjlighet för att ge en multidisciplinär inramning av boken. Lillemor R-M Hallberg är docent i psykologi och är sjuksköterska samtidigt som Ulrika Hallberg är docent i folkhälsovetenskap och socionom. För några år sedan kom de ut med en bok om barn med funktionsnedsättningar och den nya boken som inkluderar vuxna personer är ett värdefullt tillskott i litteraturen. I ett av bokens kapitel medverkar också en ”gästmedförfattare”, Caroline Hallberg som är socionomstuderande vilket är spännande och intressant.

Författarna har delat upp sin framställning i totalt sex kapitel. Kapitlen är följande:

1. "Bakgrund"
2. "Hälsa och välbefinnande"
3. "Hälsa och välbefinnande hos anhöriga"
4. "Daglig sysselsättning"
5. "Att åldras med funktionsnedsättning"
6. "När något önskat tillstöter"

Boken avslutas med en referenslista som omfattar totalt 305 litteraturreferenser (varav 18 referenser på svenska) inom funktionshinderområdet vilket ger läsaren goda möjligheter att kunna läsa vidare. Merparten av referenser som är författade på engelska utgörs av internationella vetenskapliga artiklar inom området. Då boken är en kunskapsöversikt inom funktionshinderområdet finns det här en uppsjö av viktiga referenser. Det som boken saknar däremot är ett sakregister vilket gör det lite svårare för läsaren att orientera sig i framställningen. Ett sakregister inför nästa upplaga av boken vore bra med tanke på vilket stöd ett register kan ge läsaren. Då skulle också tillgängligheten till bokens innehåll stärkas ytterligare.

Enligt min mening har författarna till boken lyckats göra innehållet och budskapet i boken tillgängligt för läsaren vilket är en stor styrka. Boken är välskriven och beskriver funktionshinderdiskursen på ett tydligt och intressant vis. Varje kapitel avslutas med en kort sammanfattning av kapitlet så att läsaren får med sig de viktiga huvudbudskapen. För att förstärka tillgängligheten ytterligare avslutas varje kapitel med ett avsnitt som benämns för ”Att tänka på” där läsaren får tydliga punkter och markörer på viktiga slutsatser i boken.

Totalt sammanfattas huvudbudskapet i boken i 23 sådana punkter/markörer. Detta känns bra för framställningen i boken. Den logiska och kommunikativa precisionen i boken kan därför sägas vara mycket god. Det känns bra och intressant att hålla i en bok som är gedigen och där det gjorts en bra genomgång av tidigare forskning på området.

I bokens inledning konstaterar författarna att funktionshinderforskare hittills ägnat stort intresse och utrymme åt forskning om barn med funktionsnedsättningar och närstående till barnen. De konstaterar att något händer när barnen inträder i den vuxna världen. Personer med funktionsnedsättningar i vuxenlivet har inte intresserat funktionshinderforskare alls i den grad som är fallet med barn med funktionsnedsättningar. Om det svaga intresset hos funktionshinderforskare skriver författarna följande i bokens inledande avsnitt:

”Om man kan påstå att forskningsintresset för vuxna människor med funktionsnedsättningar, i jämförelse med intresset för barn med funktionsnedsättningar svalnat hos forskarna, så kan man konstatera att intresset för forskning som rör föräldrar/anhöriga till vuxna människor med funktionsnedsättningar i princip är iskallt – eller i varje fall rejält svalt” (s.8f).

I bokens inledande kapitel får läsaren bekanta sig med begrepp, terminologi och klassifikationer inom funktionshinderområdet. Begreppsutvecklingen är viktig att känna till. I

boken beskrivs begreppen funktionshinder och funktionsnedsättning. Men även andra begrepp som funktionsvariation, funkofobi (fördomar mot personer med funktionsnedsättningar) och funktionsförmåga är väsentliga begrepp som förtjänas att diskuteras mer utförligt. Likaså saknas en mer problematiserande och kritisk bild av den internationella nomenklaturen ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health) som beskrivs i bokens inledning. De övriga kapitlen i boken inleds med intressanta fallbeskrivningar som redogör för utsatthet, livsvillkor och funktionshinderperspektiv med fokus på det tema som kapitlen beskriver. Detta är ett mycket bra grepp i boken som gör boken särskilt intressant att läsa. Här finns en medvetenhet hos författarna att skapa en mycket intressant bok. I bokens avslutande del diskuterar och spekulerar författarna om bristerna i funktionshinderforskningen och det uteblivna intresset hos forskarna. Författarna skriver:

”Kan den minskande forskningen om äldre människor med funktionsnedsättningar bero på att forskare har ett större intresse för barn och unga och deras anhöriga, då man anser att möjligheterna att ’göra skillnad’ är större för denna grupp? Oavsett vad orsaken är till att forskningsintresset avtar för personer med funktionsnedsättningar i takt med att de blir äldre, så behövs en ändring av denna realitet. Forskare måste förse sambället med ytterligare kunskap om vuxna och äldre människor med funktionsnedsättningar, deras behov,

önskemål och levnadsförhållanden för att samhället skall kunna bemöta dem på ett adekvat sätt” (s.152).

Författarna för en mycket viktig diskussion och det är definitivt en diskussion som måste fortsätta i vårt samhälle. De uppmuntrar till diskussion och vidare debatt inom funktionshinderområdet som kan bli väldigt bra och viktig i framtiden. Det behövs nämligen inom funktionshinderområdet. För läsaren är detta en viktig bok att kunna återvända till och även ha som referensbok. Författarnas förhoppning med boken är att den också ska kunna användas inom den högre utbildningen. Det är helt klart så att boken lämpar sig väl för den högre utbildningen inom socialt arbete med också inom olika vårdutbildningar. Inte minst kan boken vara mycket värdefull också för studerande på olika nivåer i samband med kurser och inte minst vid olika vetenskapliga arbeten (uppsatsarbeten). Men den kan också läsas med stor behållning av andra

aktörer och intressenter i samhället. För personer med olika funktionsnedsättningar och närstående ger boken också många goda möjligheter att få uppslag och ny kunskap. Likaså kan personer som arbetar med personer med funktionsnedsättningar få glädje av boken. Att boken är skriven på ett tillgängligt vis kommer att göra det möjligt för alla att ta del av den. Boken *Vuxna människor med funktionsnedsättningar. En kunskapsöversikt* kan varmt rekommenderas för läsning. Den är synnerligen viktig inom funktionshinderområdet och borde läsas av alla forskare verksamma inom multidisciplinär funktionshinderforskning.

Jörgen Lundälv

docent i socialt arbete
docent i trafikmedicin
Göteborgs Universitet
Umeå Universitet

jorgen.lundalv@socwork.gu.se
jorgen.lundalv@surgery.umu.se

Du prenumererar väl på Socialmedicinsk tidskrift?

Teckna en prenumeration nu så hinner du få nummer 1/2017. Tidskriften kommer ut med sex nummer per år och prenumerationerna löper per helår med start från årsskiftet. Priserna är:

Helår inom Sverige	600 kr (SEK)
Helår student/doktorand inom Sverige	395 kr (SEK)
Helår inom Europa	750 kr (SEK)
Helår sjukhus/företag/bibliotek	900 kr (SEK)
Helår myndigheter/universitetsbibliotek/landsting/kommuner	1 500 kr (SEK)
Medlemmar i SSF	540 kr (SEK)

Kontakta redaktionen [@socialmedicinsktidskrift.se](mailto:socialmedicinsktidskrift.se) och uppge följande:

- Vilken typ av prenumeration som önskas
- Namn
- Leverans- och fakturaadress
- E-postadress